

Salawat Dulang Arjuna Minangkabau

Salawat Dulang Alam Dan Qodratullah

Salawat Dulang over de natuur en de almacht van God/Allah

Firdaus & Jhon Erizal

- vrijdag 24 september | 20.30 - 21.15 uur
- zaterdag 25 september | 17.00 - 17.45 uur en 22.00 - 22.45 uur

THEATER AAN HET VRIJTHOF, BOVENZAAL

Salawat Dulang Alam Dan Qodratullah

- Imbaun Khotbah
- Khotbah

- Imbauan Lagu Batang
- Lagu Batang
- Yamolai I
- Yamolai II

- Peralihan

- Cancang
- Penutup

Toelichting

De traditionele muziekvorm Salawat Dulang is afkomstig uit de cultuur van de Minangkabau op West-Sumatra. *Salawat* betekent gebed en *Dulang* is van oorsprong een geel koperen schaal waarvan men samen eet. Deze eetschalen zijn in gebruik geraakt als muziekinstrument om lofprijzingen aan God en profane teksten te begeleiden. Deze muziekvorm ontstond eind negentiende eeuw en diende als oproep tot de godsdienstplicht. Tegenwoordig heeft deze behalve een religieuze ook een wereldlijke functie.

De indeling van het optreden ligt vast, maar aan het begin en het einde is er ruimte voor improvisatie en is de tekst aangepast aan de betreffende gelegenheid en het thema.

Optredens vinden bij uitstek plaats op islamitische hoogtijdagen, maar ook op andere belangrijke momenten zoals huwelijken, dankzeggingen, besnijdenissen, het bouwen van een huis of bij geldinzamelingsacties. Ze vinden meestal plaats in een moskee of op een andere plaats van bezinning.
Twee mannen zitten op kussens die zijn geplaatst op een matras en zingen in hun volkstaal, het Minangkabaus, doorspekt met Arabische citaten. Het geheel is opgebouwd uit vraag- en antwoordduetten.
Een optreden duurt gemiddeld zo'n dertig tot zestig minuten, maar kan door variaties en improvisaties zelfs anderhalf uur duren. Het bestaat uit een opening (Imbauan Khotbah en Khotbah), een aantal middendelen (Imbauan Lagu Batang, Lagu Batang, Yamolai I en II) en daarna een overgang (Perahlihan) naar het slot (Cancang en Penutup).
De opening bevat lofprijzingen aan Mohammed en de islam. Daarin wordt het thema van het optreden geïntroduceerd en worden de luisteraars welkom geheten. In het middengedeelte worden met name koranverzen en Hadith gereciteerd: deze teksten vertellen over het leven van Mohammed, de strijd van de

eerste volgelingen van Mohammed en de overgave aan en het vertrouwen in die ene God.
In het laatste deel worden wereldse zaken aan de orde gesteld, gerelateerd aan het thema, zoals politiek, geboortebeperking en economie. Ook wordt het publiek vermaakt met verwijzingen naar de populaire cultuur: verzen uit populaire liederen, films, tv, etc. die vaak een humoristische ondertoon hebben. De keuze hiervan hangt geheel af van de omstandigheden en tijd waarin opgetreden wordt. ✥

Teksten van delen van deze Salawat Dulang-cyclus

Khotbah
In deze tekst wordt gezongen over Gods almacht. Hij maakt zichtbaar hoe nietig en machteloos we als mensheid zijn 'Als God de aarde doet beven en schudden', en verwijst naar de aardbevingen en tsnunami's die plaatshadden op Tweede Kerstdag 2004 en die met name Atjeh (Aceh) en de eilanden voor de Sumatraanse kust troffen. Op 30 september 2009 waren het de stad Padang en West-Sumatra die zwaar getroffen werden.

Wees welkom en verspreidt deze boodschap,
luister naar dit deel van de ayat[1].
In de Koran staat geschreven:
de eerste ayat van de sura Al-Zazala,
als God de aarde doet beven en schudden.

De betekenis van de ayat doet ons leren
dat als Allah de aarde doet schudden
wij machteloos zijn,
zelfs het leger en de politie staan machteloos.
Ook al ben je koning of notabel,
als wij onszelf vergeten
zullen Allah's beproevingen plaatsvinden.
Wij hebben het gehoord,
op 26 december heeft het al plaatsgevonden
in de stad Meulabo in Aceh Singkili
en ook in Nias en Gunung Sitoli.
Een tectonische aardverschuiving
deed de aarde schudden.
Daarop volgde nog een tsunami.
Honderdduizenden kwamen om,
daarom zullen wij moeten begrijpen:
hier is Allah's macht realiteit,
geen enkel mens heeft er macht over.
Allerlei gebouwen zijn al vernietigd,
huizen vol immoraliteit totaal verwoest,
maar een gebedshuis bleef overeind staan:
dat was de Baiturrahman moskee.

Op 30 september heeft het plaatsgevonden.
Met een aardbeving heeft God ons beproefd,
ons geloof op de proef gesteld.
We hoorden dat er een tsunami
zou gaan plaatshebben in de Minangkabau.
Veel van de mensen vluchtten de stad Padang uit,
een teken van gebrek aan geloof,
want het doet ons denken,
dwingt ons in ons hart te kijken
voordat we worden geroepen tot de Almachtige.
Het advies van de ouderen moet worden gevolgd:
het is beter dat we nu de hemel verlevendigen.
Als het Boek al verdwenen en de leraar al dood is,
wordt berouw niet meer ontvangen.
Het is beter nu berouw te tonen
zodat we er later geen spijt van zullen hebben.

Cancang
Deze tekst onderwijst ons over emanatie en baseert zich op Ayat 88 *Kun Fayakun* uit de Koran, waarin de schepping door Allah wordt beschreven, de manier waarop de mensheid daarmee dient om te gaan en de consequenties van ons handelen op de Dag des Oordeels. Deze tekst vindt zijn oorsprong in de mystieke stroming van het soefisme. Het doel is om via een ascetische en meditatieve levenswijze de eenheid van alles te vatten en via liefde voor God met Hem te versmelten.

Hoort broeder in broederschap,
neem water en was jezelf.
Als je het leven kent, ken je ook de dood.
Weet je hoe alles begon:
water, aarde, wind en vuur,
oorsprong en gevolg zoals het ons geleerd is.
Voordat er het uitspansel was en de aarde
– hemel en hel bestonden nog niet –
was er alleen de Enige God.

Niemand aan zijn rechterzijde,
niemand aan zijn linkerzijde.

Als oorzaak en gevolg worden afgewogen
voordat er sprake was van natuur
– hemel en hel waren er in het geheel nog niet –
was er slechts de Enige God.
In de Koran is de ayat duidelijk,
de ayat *Kun Fayakun*[2] is daarover helder.

Alle natuur was er al,
het uitspansel en de aarde ook,
voordat wij op aarde kwamen.
We hebben met God al afgesproken
dat we God zullen prijzen en de profeet zullen volgen.
We zullen de avond en ochtend niet vergeten.

God vergeten is een grote zonde.
Op de laatste dag zullen de fouten gewogen worden,
als je het licht al hebt gezien,
de weidsheid van de aarde hebt aanschouwd,
de geboorte van de oermoeder op aarde.
Ontglipt uit onze vingers is de kennis verloren gegaan,
want al zijn wij al ontwaakt,
we kunnen tellen en benoemen.

We kunnen al benoemen in ons hart.
Onderwezen te worden door een leraar
is onze verplichting.
Kennis is weggelekt met onze tranen.
Als het zover komt dat we al leren om te leren
en niet van een leraar die ons beveelt.
De eerste les begint bij 'Bismillah', in naam van Allah,
ten eerste *Alif*[3], ten Derde *Alif Bata*[4],
we hebben al geleerd tot aan *Al-fatiha*[5].
De teksten wijzen ons de betekenis,
de betekenis is om God te prijzen.

Allah te prijzen, mijn Heer te aanbidden,
de vijf verplichte gebeden te verrichten,
de plicht van de besnijdenis te vervullen.
Als we deze vijf verzaken
wacht ons het laatste oordeel.

Onze ergste dwalingen worden veroordeeld
door een rechtbank van verschillende engelen.
Dat vertelden ons de vier voorgangers,
dat er een laatste oordeel is,
als er wetten zijn is er een pad,
als er een pad is, is er bewustzijn,
als er bewustzijn is, is er de mystieke kennis.

Of je dit begrijpt heb je in de hand,
waar het lot ons ook brengt,
tot het allerhoogste of tot de diepten,
zwemmend in zee zonder een sloep.

De zee roept middels zijn golven.
Toen we nog niet geboren waren,
waar waren we voor die tijd,
voordat we een moeder en vader hadden?
Wij waren al in de wetenschap van God.
De namen van Mohammed en Allah
staan al geschreven,
zijn tweede naam A'yan tsabithah[6].

Dat is de oorsprong van alles dat is.
Alles begon vanuit het licht van Mohammed,
maar het verschijnt op verschillende manieren.
Voor de helft ontstaan uit de borst,
voor de helft ontstaan uit het gelaat.
Het is de wil van de Heer
of iets wel of niet plaatsheeft.
Het boek is al gesloten, de pen is al gebroken.
We keren terug naar dit vers,
dat is het vers 'Er is geen God dan Allah'.
Tot zover deze les.
Tot zover deze woorden van
Salawat Dulang Arjuna Minang,
met een eervol afscheid in vrijheid.

---

1 Een aya is een vers uit de Koran (meervoud ayat)
2 'Wees! en het is'
3 Alif verwijst naar mysterieuze letters waarvan niemand weet waarnaar ze verwijzen.
4 Alif Bata is het Arabisch ABC dus het alfabet
5 Het vers Al-fatiha is het eerste vers dat aan Mohammed werd geopenbaard. Het wordt ook wel het begin genoemd of de opening omdat het het eerste vers is van de Koran.
6 A'yan tsabithah; de essentie van ieder mens ontstaan uit de eeuwigheid van de ultieme kennis.

Firdaus

Vanaf zijn vijfde jaar leerde Firdaus (1963) van zijn opa de traditionele muziekvorm Salawat Dulang, die kenmerkend is voor het over het algemeen streng islamitische volk van de Minangkabau op West-Sumatra. Maar pas is 1989, na voltooiing van zijn muziekopleiding, richtte hij de groep Salawat Dulang Arjuna Minangkabau op. Sinds 1990 publiceerde hij verschillende studies over uiteenlopende muziektradities van de Minangkabau. Over techniek en structuur van de Salawat Dulang schreef hij meerdere boeken die ook op het conservatorium worden gebruikt. Behalve als docent gamelan op het conservatorium in Padang Panjang is hij actief als componist en liedjesschrijver. Firdaus is een vermaard vertolker van de Salawat Dulang en treedt als zanger vaak op in Indonesië en daarbuiten. Ook zijn composities voor dans worden internationaal uitgevoerd. De meer dan honderd populaire liederen die hij zingt in het Minangkabau zijn op tien albums verschenen. Ook maakte hij twaalf albums met Salawat Dulang. Firdaus heeft in de loop der jaren met veel collega-musici opgetreden.

Jhon Erizal

Voor Musica Sacra heeft Firdaus Jhon Erizal (1981) uitgenodigd. Jhon is geen onbekende op West-Sumatra. Hij won diverse Salawat Dulang-concoursen en treedt behalve in de provincie ook veel daarbuiten op. In 2017 maakte hij deel uit van een groep uit Padang die deelnam aan het Europalia Festival in België, Nederland en Frankrijk. Behalve in Salawat Dulang is ook hij commercieel actief als zanger van Pop Dearah, regionale popmuziek, en heeft hij enkele albums uitgebracht.

MUSICA SACRA MAASTRICHT IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra en Theater aan het Vrijthof Maastricht; filmselectie i.s.m. Lumière en Festivalprelude i.s.m. De Domijnen

BESTUURDER Brigitte van Eck, directeur Theater aan het Vrijthof Maastricht

PROGRAMMACOMMISSIE Jacques Giesen (vz), Jos Leussink (adviseur), Sylvester Beelaert, Fons Dejong, Bas Geerts, Susanne Vermeulen, Natasja Alers* en Saskia Törnqvist* (* m.i.v. voorbereiding editie 2022)
RAAD VAN TOEZICHT Jean Jacobs (vz), Michel Cobben, Barbara de Heer, Bas Huyser, Martijn van Swieten en Lieke Wijnia

PROJECTLEIDING & FONDSENWERVING Fons Dejong **MARKETING & PUBLICITEIT** Hetty van Dongen **PRODUCTIE** Raf Meijers **REDACTIE** Philip Leussink, Jacinta Wetzer, Sylvester Beelaert en Fons Dejong **VORMGEVING** Philip Leussink **UITBALIE** Flora Minis en Susan Meisen **TECHNISCHE COÖRDINATIE** Sander Ronden **FACILITAIR** Nandi Nijsten **FINANCIËN** Jos Spauwen

MUSICA SACRA MAASTRICHT is lid van De Verenigde Podiumkunstenfestivals.

MUSICA SACRA MAASTRICHT wordt mede mogelijk gemaakt door Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Theater aan het Vrijthof, VSB Fonds, Fonds 21, Fonds voor Sociale Instellingen, Elisabeth Strouven Fonds en Stichting Dorodarte (beheerd door Gravin van Bylandt Stichting).
Met dank aan de Vrienden van Musica Sacra Maastricht en alle (concert-)locaties en samenwerkingspartners. De activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door anonieme giften van particulieren.

MEDIAPARTNERS NPO Radio4, NTR, KRO NCRV, L1, Dagblad de Limburger, RTV Maastricht.

STEUN HET FESTIVAL Voor een bijdrage vanaf € 40 geniet u als Vriend van Musica Sacra Maastricht vele voordelen.
Zie voor meer informatie en aanmelding
• musicasacramaastricht.nl/vriend

STICHTING MUSICA SACRA
Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht
• info@musicasacramaastricht.nl
• musicasacramaastricht.nl
• facebook.com/MusicaSacraMaastricht
• @FestivalMSM | #MSM2021